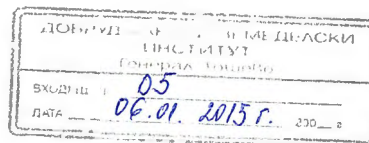

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Светла Маринова Гарванска, Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Н. Пушкиров” на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” в професионално направление –ш.б.1.

Растениевъдство, научна специалност Общо земеделие

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 71 от 26.08.2014г от ДЗИ Г. Тошево като единствен кандидат участва гл.ас.д-р Албена Маринова Иванова от същия институт.

Настоящото становище изготвих въз основа на Заповед № № НП-07 -54/05.11.2014г на председателя на ССА при спазване на изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА.

1.Кратки биографични данни

Гл. асистент д-р Албена Маринова Иванова е родена в гр. Добрич на 06.05.1972г. През 1995г завършва магистърска програма по специалност Лозаро-градинарство към Висшия селскостопански институт в гр. Пловдив и допълнителна квалификация Педагогика и специализация по Агробизнес. От 1998 до 2000г работи в Добруджанския земеделски институт в гр. Генерал Тошево в Лаборатория по биотехнология.

От 2003 до 2006г е редовен докторант в Добруджанския земеделски институт, специалност Агрехимия. През 2007г придобива научно-образователната степен „Доктор” като защитава дисертация на тема: „Генотипна специфика в усвояването на хранителните елементи при обикновена пшеница”, след което започва работа като агроном-специалист в Добруджанския земеделски институт. От 2008г до момента е главен асистент и работи по въпросите на Агротехниката на зърнено-житни култури. Има добри компютърни умения, владее английски и руски езици, което прави възможно трансфера на съвременните знания в областта на агротехниката.

2. Общо описание на представените материали

За конкурса д-р Албена Иванова представя общо 33 публикации, вкл. 2 научни публикации във връзка с придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР”. За обявения конкурс за Доцент приемам за рецензиране 31 публикации. От тях 14 са на български език и 17 на английски. В 22 публикации д-р Иванова е първи автор, в 7 е

втори автор, в 1 е на 4 място и в 1 на шесто. 20 от публикациите са в рецензирани научни издания, 7 са в сборници от симпозиуми, конференции и форуми, 3 от публикациите са под печат и 1 е научно-популярна публикация. Представен е списък с 6 публикации в списания с импакт фактор. Дадени са документи, показващи, че статиите ще бъдат публикувани.

За периода 2003-2013г д-р Иванова участва в разработване на 5 научноизследователски теми и 18 задачи. През 2011-2012г е лектор в информационни дейности с теми в рамките на проект с УРН:514508 по Програма за Развитие на селските райони 2007-2013г, по мярка 111: "Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания" към ДАБУ и ЦГИКО, Добрич.

Участва в изпълнение на международен проект:-MIS-ETS code 639 "Integrated system for precise and sustainable management of the agricultural production risks specific for Dobroudzha area-ISYS" Romania-Bulgaria Cross-Border Cooperation Programme.

Д-р Иванова е съавтор в създаването на нов сорт ечемик "ГТЕ АХАТ", със сертификат, издаден от патентното ведомство под № 11038/31.03.2014г.

С представените материали д-р Иванова покрива изискванията за академичната длъжност „Доцент” на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му в ССА.

3. Цитирания на научни публикации

Д-р Иванова посочва 20 статии, цитирани в различни публикации, издадени у нас и в чужбина и в докторска дисертация. Представени са всички статии, в които е цитирана всяка от авторските статии. Посочва 2 статии, /№ 19 и 20/, цитирани в списания с импакт фактор - 2,634.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

Цялата научно-изследователска дейност на кандидата е насочена към натрупване на нови знания, свързани с влиянието на агротехническите фактори върху продуктивността на житните култури и на минералното торене върху добива от различни сортове пшеница.

Посочени от автора са 12 научни приноса и 3 научно-приложни.

По важни научни приноси:

1. Установено е в полски условия с зимна пшеница, че основните фактори за повишаване на нейната продуктивност са нивото на минерално торене в зависимост от вида на предшественика и метеорологичните условия през годината. (2, 6, 8, 26).

2. Въз основа на множество полски изследвания с различни сортове зимна пшеница е установено, че показателите, които се влияят най-силно от условията на годината и видът на генотипа са хектолитровата маса и масата на 1000 зърна (2, 24, 25).

3. При условията на полски експерименти е установено, че ролята на предшестващата култура е най-силно изразена при формиране на добива зърно, особено при неблагоприятни условия на средата. Потвърждава се положителната роля на бобовия предшественик и негативната на царевичата за зърно и слънчогледа върху растежа и развитието през вегетацията на зърнено-житните култури. (12, 13, 16, 18).

4. Проучена е продуктивността на зимната обикновена пшеница при контрастни години на отглеждане и са направени заключения за ефекта на основните агротехнически фактори и на самостоятелното влияние на минералното торене и видът на предшестващата култура върху продуктивността. (10, 11, 12, 13).

5. Определено е влиянието на основни агротехнически фактори върху продуктивния потенциал и съдържанието на протеин в зърното на зимния ечемик, в района на Добруджа. Нормата на минерално торене и метеорологичните условия са решаващ фактор за изява на продуктивността, а стъпаловидното повишение на азотната торова норма увеличава съдържанието на протеин в зърното на ечемика. (16,30).

6. Направена е характеристика на основни качествени показатели на различни сортове зимна обикновена пшеница. Нискокачествените и висококачествените сортове запазват нивото на качеството си, независимо от условията на средата, а сортовете с генетика за средно качество реагират различно в зависимост от промяната на условията. (7, 8, 17, 28). При полски условия е проучено влиянието на основни агротехнически фактори върху формирането на сухо вещество през вегетацията на обикновената пшеница. Определящи за количеството на натрупаната биомаса са условията през годината. (18, 20, 21).

7. Установени са различия в продуктивния потенциал на нови сортове тритикале, отглеждани в различни региони на страната в зависимост от някои агротехнически практики. Проучените генотипове са формирали по-висок добив в района на ДЗИ, но оптималната торова норма е с по-голям ефект за агроекологичните условия в района на Пловдив. (19, 22, 31).

8. Проучени са основните компоненти на продуктивност – добив зърно, маса на 1000 зърна, брой продуктивни класове, брой и тегло на зърната в клас и някои

признаци, като височина на растенията, непряко свързани с добива на новите сортове обикновена пшеница Аглика и Болярка, отглеждани в района на Добруджа. (24,25).

9. Изчислени са корелационните коефициенти между основни агротехнически фактори и показателите, формиращи продуктивността, както и между самите показатели при зимна обикновена пшеница и ечемик. (5,6,10,11,13,24,26,30). Изчислени са различни селекционни индекси, известни като инструмент за оценка на толерантността на обикновената пшеница към суша. Анализирани са добивът зърно и компонентите на продуктивност: брой зърна в клас, продуктивна братимост и маса на 1000 зърна. (14, 27).

Научно-приложни приноси:

1. Изпитаните органични торове за листно внасяне по време на вегетацията на обикновената пшеница (Биохумакс, Екстрасол, Ефектон и Хумустим) оказват положително влияние върху добива, физичните показатели, химическия състав на зърното и добива на протеин (3, 23).

2. Направен е анализ, който показва, че при полски условия върху разхода на основните хранителни елементи за 100 kg зърно заедно с допълнителната продукция от слама най-силно влияние оказват условията на годината и видът на генотипа. Ролята на сорта върху разхода на основните макроелементи е по-силно изразена при формиране на сламата в сравнение с добива от зърно (4).

3. Установено е, че централната, североизточната и крайморската част на Южна Добруджа се отличават с най-големи запаси на общ азот и хумус в горната част на обитание на кореновата система. По-ниски запаси от органично вещество са установени в почвите от северозападния и западния регион на Южна Добруджа (29).

5. Оценка на личния принос на киндадата

Д-р Иванова участва в конкурса с 31 публикации, в 22 от които е първи автор, в 7 е втори, в една е на четвърто място и в една на шесто. Голяма част от публикациите са на английски език и са представени в реномирани списания с импакт фактор 20 от статиите са цитирани в различни наши и чужди публикации и дисертации. Участва в изготвянето на патент за създаването на нов сорт ечемик.

В годините на своето развитие е натрупала опит и чрез участие в лекционни семинари, срещи и др. представя своите знания и опит, свързани с изследванията върху агротехниката при житните култури.

6. Критични бележки и препоръки

- Добре би било да се даде по-подробна информация за характеристиката на използваните органични торове /Ефектон, Хумустим и др./ и се изпита ефекта им и върху други култури, не само върху пшеница, с цел получаване на по-богата информация за влиянието на тези органични компоненти /1/. Освен това трябва да се направи икономическа оценка на различните видове органични торове с цел по-ефективното и икономически изгодно използване в практиката.

- В много от статиите се представя информация само за добива при установяване влиянието на различните агротехнически фактори. Интерес представлява химичния състав на растителната продукция пшеница в резултат от внасяне на различни норми на торене с минерални торове /12/.

7. Заключение

Оценката ми за цялостната дейност на д-р Албена Иванова е положителна. Тя е учен с приноси в изследванията, свързани с влиянието на агротехническите фактори върху житните култури. Представя достатъчно научна продукция, която покрива изискванията за академичната длъжност „Доцент” на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му.

Всичко това ми дава основание да гласувам положително и да препоръчам на членовете на Научното жури, да гласуват положително за даване на академичната длъжност „Доцент” по професионално направление шифър 6.1. Растениевъдство, научна специалност Общо земеделие на гл. ас. д-р Албена Маринова Иванова от ДЗИ „Генерал Тошево.

25.12.2014г

Изготвил становището:

/проф.д-р Светла Маринова/

